

Adodvs met 'Tirannie der echtgenoten' **Donderdag 20 juni 2019 in Drangstudio**

STUKKEUZE

Met 'Tirannie der echtgenoten' kiest Adodvs voor een minder bekende tekst van Molière. Het stuk gaat over de rijke boer Dandin, die een ongelukkig huwelijk kent met de adellijke Angelique de Sotenville. Zijn echtgenote bedriegt hem. Wanneer Dandin hierover zijn beklag doet bij zijn schoonouders, stuit hij op weerstand en onbegrip. De schoonouders zijn blind voor de trouweloze acties van hun dochter, en dwingen Dandin herhaaldelijk tot vernederende excuses aan zijn vrouw en diens minnaar. Het stuk beweegt zich ergens tussen komedie en tragedie. De toon is licht als een klucht, maar de afloop is slecht. Antiheld Dandin raakt compleet geïsoleerd, tot op het punt waar hij geen andere uitweg ziet dan de dood.

Deze Molière is een flinke uitdaging. De thematiek van sociale klassenstrijd spreekt een hedendaags publiek wellicht minder aan. Als kijker moet je flink werken om het stuk te vertalen naar je eigen leven. Hoewel het personage Angelique verrassend vrijgevochten is als vrouw, wordt een weinig spannende verhouding tussen man en vrouw geschetst. Ook andere thema's worden nauwelijks uitgespit, zoals de idee dat je liefde niet kunt kopen, of het gegeven dat morele codes niet voor iedereen gelijk zijn. Inhoudelijk blijf je als kijker dus een beetje op je honger. Resteert er de plot. Die is voorspelbaar en herhaalt driemaal dezelfde handeling: Dandin betrapt zijn echtgenote, sleurt de schoonouders erbij, maar eindigt als verliezer. De personages ontwikkelen nauwelijks. Omdat de tekst op deze punten weinig biedt, leun je als publiek sterk op de snelle, komische dialogen, en op de regie. En vooral op het spel van de acteurs.

REGIE

De regie kenmerkt zich door een spel met de codes van verschillende komische genres als de klucht en commedia dell'arte. Veel scènes kennen een uitgesproken vormelijke regie. Mooie voorbeelden daarvan zijn de eerste scènes van het echtpaar De Sotenville, waarbij snel wordt geschakeld tussen hoge lachjes, snelle dialoog en lichamelijk spel. Deze scènes kennen een prettige dynamiek en overtuigen het meest. In vrijwel alle scènes en personages herkennen we een consequente regiehand. De regisseur benut bovendien goed de kansen van dramatische ironie. Grappig is bijvoorbeeld de scène waarin Dandin zijn vrouw berispt, terwijl Clitandre zich achter de lakens verschuilt. Deze lakens worden later nog een keer sterk ingezet, wanneer het overspel van Angelique middels grafische schaduwscènes wordt ontmaskerd. Verder kennen de inventieve mise-en-scènes veel afwisseling.

Minder overtuigend vindt de jury de muziekkeuzes. De popmuziek contrasteert fel met de eerder klassieke tekst, spel en decor. Omdat er verder nauwelijks wordt gerefereerd aan de hedendaagse cultuur, voelt deze muziek aan als fremdkörper. Een kanttekening plaatst de jury ook bij de algemene dynamiek. Zij mist bijvoorbeeld een ontwikkeling in spel van hoofdpersonage Dandin. Daarnaast kennen de scènes vrijwel allemaal hetzelfde hoge tempo. Het stuk zou gebaat zijn bij een breuk in dynamiek of bij meer subtiliteit. Dit zou de algehele spanningsboog van het stuk ten goede komen.

VORMGEVING

De vormgeving is sober maar efficiënt. Lakens in pastel- en aardetinten hangen aan een wirwar van (was)draden. De belichting is sober en klassiek, en volgt goed de kleurtinten van het decor. Het decor wordt vaak inventief ingezet. In de kostuums komen de kleurtinten en materiaalkeuzes terug die we ook zien in het decor, zoals de jutezakken en jurken. Een grappige opkomst is die van de Sotenvilles in nachtkleding.

SPEL ALGEMEEN

Voor de acteurs is deze Molière een uitdaging. De toneeltekst vereist een combinatie van scherpe tekstbehandeling en strak fysiek spel. Door de schetsmatige uitwerking van de personages is het

bovendien aan de acteurs om hier een zekere gelaagdheid in aan te brengen. Dit vraagt veel van de spelers, en in deze uitvoering slagen zij er soms wel en soms niet in. Als ensemble zitten de spelers wel mooi op dezelfde lijn. Er spreekt een prettig vormbewustzijn uit de groep.

Bram Heijkers als George Dandin

Bram grijpt goed de slachtofferrol van bedrogen echtgenoot. Daarin is hij goed gecast. Bram is een gretige speler die helemaal voor zijn rol gaat. Deze Dandin is helaas ook wat eendimensionaal. In het spel wordt steeds vol voor één richting gekozen. Bram zou kunnen groeien door meer sensitief te zijn voor het spel dat wordt aangeboden. Op die manier kan meer nuance en gelaagd spel ontstaan.

Sanne Trienekens als Angelique

Sanne zet een lichtvoetige Angelique neer, die vooral zo snel mogelijk onder het juk van haar gedwongen huwelijk uit wil. Ook Sannes spelingangen zijn steeds duidelijk. Vormelijk spel gaat deze speler wat minder goed af.

Axel Spiessens als Monsieur De Sotenville

Axel schetst scherp het karakter van Monsieur De Sotenville. Hij kruipt overtuigend in de rol van trotse adel. Lachjes en vormelijk spel werken goed, ook de tekstzeggings is met pit. Vorm en tekst worden echter niet altijd even sterk met elkaar verbonden. Daarin kan deze speler nog stappen maken.

Cora Kreft als Madame De Sotenville

Cora markeert fysiek scherp. Net als Monsieur De Sotenville zien we een prettige combinatie van vorm en tekst, met als hoogtepunt de eerste scènes. Cora laat soms een geslaagde combinatie van beide vormen zien. In andere scènes kan nog meer verbinding worden gezocht.

Garnt van der Zel als Clitandre

Garnt overtuigt vooral door zijn natuurlijke tekstzeggings. Vorm voelt in veel scènes nog wat aan als een inbreuk op het spel. Een meer ontspannen lichamelijke spel kan Garnt helpen om de vorm te incorporeren.

Nelleke Dohle als Claudine

Nelleke weet als speler vorm en taal sterk te combineren. Ook in deze voorstelling overtuigt zij door geaard en intelligent spel. Vooral de scènes waarin wordt gespeeld met status gaan Nelleke goed af.

Niels Starreveld als Lubin

Niels werd het strakst in vorm geregisseerd. Dit ondersteunde hem goed in de scènes. De speler maakt de rol nog niet helemaal eigen: de jury ziet de speler een rol spelen, en zich nog niet geheel in het personage verplaatsen. Dat gaat ten koste van de geloofwaardigheid.

Paul Slabbers als Colin

Paul had een wat kleinere rol als Colin, de werkonwillige knecht van George Dandin. Paul zet hem neer als lui en ongeïnteresseerd. De jury had binnen deze keuze graag wat meer scherpte gezien, waardoor het personage meer leven kan krijgen.

CONCLUSIE

De jury heeft waardering voor de overgave waarmee Adodvs dit echte spelersstuk is aangegaan. 'Tirannie der echtgenoten' is inventief geregisseerd, en kent een aantal sterke komische scènes. De voorstelling weet echter niet geheel te overtuigen. Inhoudelijk spreekt het stuk te weinig aan, waardoor de humor niet aankomt. Het spel mist scherpte, nodig om deze oude komedie tot leven te brengen. Omdat ook een interessante ontwikkeling doorheen het stuk ontbreekt, weet 'Tirannie der echtgenoten' niet altijd goed de aandacht vast te houden.